

PRAWNOADMINISTRACYJNA REGULACJA GOSPODARKI

PRAWO ADMINISTRACYJNE - ĆWICZENIA

dr Maciej M. Sokołowski
WPiA UW

Regulacja

- ❑ *Sensu largo*: oddziaływanie na gospodarkę, tworzenie warunków do prowadzenia działalności gospodarczej.
- ❑ *Sensu stricto*: działalność organów regulacyjnych (regulatorów).

Podjęcie wąskie

Organy regulacyjne (regulatorzy)

- ❑ **Organy regulacyjne**, agencje wykonawcze (ang. *regulatory agencies, executive agencies*)
- ❑ W Stanach Zjednoczonych, **quasi-orzecznicza rządowa komisja** ustanowiona w celu nadzorowania (ang. *supervise*) określonej dziedziny gospodarki, posiadająca prawo do wydawania własnych aktów prawnych, egzekwowania ich i decydowania w sprawach domniemanych naruszeń tych przepisów (*the Oxford Companion to Law*).
- ❑ Pierwsza *Interstate Commerce Commission* (1887 r.) powołana w celu regulacji kolei, przeciwdziałania nieuczciwym praktykom, ustalenia zasad bezpieczeństwa, eksperckiego wsparcia Kongresu w tematyce kolei.

Podjęcie szerokie przed 1989 r.

- ❑ Oddziaływanie państwa na gospodarkę
- ❑ Przed 1989 r.:
 - **gospodarka nakazowo-rozdzielcza**
 - **centralne planowanie**
 - dominacja państwowej własności czynników produkcji , monopole państwowe
 - nierynkowa alokacja zasobów, gospodarka niedoborów
- ❑ **Zmiana podejścia po 1989 r.** wraz ze zmianą systemu politycznego

Podjęcie szerokie po 1989 r.

- ❑ Oddziaływanie państwa na gospodarkę
- ❑ **Zmiana zakresu, zasięgu i metody regulacji**
- ❑ Określanie **warunków prowadzenia** działalności gospodarczej
- ❑ Oddziaływanie pośrednie na gospodarkę
- ❑ **Regulowanie gospodarki poprzez wyspecjalizowane podmioty**
- ❑ Decentralizacja zarządzania
- ❑ Prywatyzacja i komercjalizacja

Prawo działalności gospodarczej

- ❑ Ustawa z dnia 23 grudnia 1988 r. o **działalności gospodarczej**
- ❑ Ustawa z dnia 19 listopada 1999 r. **Prawo działalności gospodarczej**
- ❑ Ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o **swobodzie działalności gospodarczej**

Prawo działalności gospodarczej

Chodziło o to, by wyrwać decyzje z rąk urzędników, którzy z wielu powodów czasem ukatrupiali rozpoczęcie działalności. Na podstawie tej ustawy w pierwszym roku – 1989 – powstało 3,5 mln przedsiębiorstw, a w następnym kolejny milion. To było coś nieprawdopodobnego. Nawet ja byłem zaskoczony.

Mieczysław Wilczek (1932-)
minister przemysłu PRL 1988-89

Ustawa o działalności gospodarczej

USTAWA

z dnia 23 grudnia 1988 r.

o działalności gospodarczej

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1.

Podejmowanie i prowadzenie działalności gospodarczej jest wolne i dozwolone każdemu na równych prawach, z zachowaniem warunków określonych przepisami prawa.

Ustawa o działalności gospodarczej

- ❑ Definicja działalności gospodarczej
- ❑ Definicja podmiotu gospodarczego
- ❑ Wolność gospodarcza

Art. 4. Podmioty gospodarcze mogą w ramach prowadzonej działalności gospodarczej dokonywać czynności oraz działań, **które nie są przez prawo zabronione.**

Art. 5. Podmiot gospodarczy może zatrudniać pracowników **w nieograniczonej liczbie i bez pośrednictwa organów zatrudnienia.**

Ustawa o działalności gospodarczej

- ❑ Prowadzenie działalności gospodarczej przez osoby fizyczne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej wymagało **wpisu do ewidencji działalności gospodarczej**.
- ❑ Dodatkowe źródła dochodu (uboczne zajęcia zarobkowe) zwolnienie z wpisu jeżeli dotyczyły m.in. wytwarzania przedmiotów użytku osobistego, domowego i gospodarczego oraz rękodzieła ludowego, sprzedaży nieprzetworzonych produktów rolnych, ogrodniczych, sadowniczych, hodowlanych).
- ❑ Zgłoszeniu do ewidencji nie podlegało m.in. podjęcie działalności wytwórczej w rolnictwie w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej, podjęcie działalności gospodarczej przez osoby prawne, podjęcie działalności gospodarczej, która w myśl ustawy wymagała uzyskania koncesji,

Ustawa o działalności gospodarczej

- Uzyskania koncesji wymagało m.in podjęcie działalności gospodarczej w zakresie:
 - **wydobywanie kopalin** podlegających prawu górnictwemu oraz poszukiwanie złóż tych kopalin;
 - przetwórstwa i obrotu metalami szlachetnymi i kamieniami szlachetnymi;
 - wytwarzania i obrotu **materiałami wybuchowymi, bronią i amunicją**;
 - wyrobu, oczyszczania i odwadniania spirytusu, a także wyrobu wódek;
 - wytwarzania wyrobów tytoniowych;
 - transportu morskiego, lotniczego;
 - prowadzenia aptek;
 - obrotu dobrami kultury powstałymi przed dniem 9 maja 1945 r.

Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej

- Ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (usdg)

Art. 1. Ustawa reguluje podejmowanie, wykonywanie i zakończenie działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz zadania organów w tym zakresie.

Art. 6. ust. 1. Podejmowanie, wykonywanie i zakończenie działalności gospodarczej **jest wolne dla każdego na równych prawach**, z zachowaniem warunków określonych przepisami prawa.

- Definicja działalności gospodarczej (art. 2): **zarobkowa działalność** wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, **wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły**.

USDG wyłączenia

- ❑ Przepisów ustawy nie stosuje się do:
 - działalności wytwórczej w **rolnictwie** w zakresie upraw rolnych oraz chowu i hodowli zwierząt, ogrodnictwa, warzywnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego;
 - wynajmowania przez rolników pokoi, sprzedaży posiłków domowych i świadczenia w gospodarstwach rolnych **innych usług związanych z pobytem turystów**;
 - **wyrobu wina przez producentów będących rolnikami** wyrabiającymi mniej niż 100 hektolitrów wina w ciągu roku gospodarczego.

USDG definicje

- ❑ Art. 4 (**definicja przedsiębiorcy**) i art. 5.
- ❑ organ koncesyjny – organ administracji publicznej **upoważniony** na podstawie ustawy **do udzielania, odmowy udzielania, zmiany i cofania koncesji**;
- ❑ działalność regulowana – działalność gospodarczą, której wykonywanie wymaga spełnienia **szczególnych warunków**, określonych przepisami prawa;
- ❑ właściwy organ – **właściwy w sprawach podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej** organ administracji publicznej, samorządu zawodowego oraz inny organ władzy publicznej;

USDG wspieranie przedsiębiorczości

- ❑ **Art. 8. ust. 1.** Organy administracji publicznej **wspierają rozwój przedsiębiorczości, tworząc korzystne warunki do podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej**, w szczególności wspierają mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców.
- ❑ **Art. 9.** Wykonując swoje zadania, w szczególności w zakresie nadzoru i kontroli, właściwy organ działa wyłącznie na podstawie i w granicach prawa, **z poszanowaniem uzasadnionych interesów przedsiębiorcy.**
- ❑ **Art. 12.** Wykonując swe zadania, organy administracji publicznej **współdziałają z organizacjami** pracodawców, organizacjami pracowników, organizacjami przedsiębiorców **oraz samorządami** zawodowymi i gospodarczymi.

USDG ewidencjonowanie

- ❑ Przedsiębiorca może podjąć działalność gospodarczą w dniu złożenia wniosku o wpis do **Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej** albo po uzyskaniu wpisu do rejestru przedsiębiorców w **Krajowym Rejestrze Sądowym**.
- ❑ Wpisowi do ewidencji podlegają przedsiębiorcy będący osobami fizycznymi.
- ❑ Wpisowi do CEIDG podlegają m.in..
 - firma przedsiębiorcy oraz jego numer PESEL, o ile taki posiada;
 - data urodzenia przedsiębiorcy;
 - numer identyfikacyjny REGON (o ile taki posiada) i NIP;
 - data rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej;
 - określenie przedmiotów wykonywanej działalności gospodarczej, zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD).

USDG koncesjonowanie

❑ Rozdział 4 Koncesje oraz regulowana działalność gospodarcza

❑ **(Art. 46)** Uzyskanie koncesji wymaga wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie:

- **poszukiwania, rozpoznawania złóż** węglowodorów oraz kopalin stałych objętych własnością górniczą, **wydobywania kopalin ze złóż, podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji oraz podziemnego składowania odpadów;**
- wytwarzania i obrotu **materiałami wybuchowymi, bronią i amunicją** oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym;
- wytwarzania, przetwarzania, magazynowania, przesyłania, dystrybucji i obrotu **paliwami i energią;**
- **ochrony osób i mienia;**
- rozpowszechniania programów **radiowych i telewizyjnych**, z wyłączeniem programów rozpowszechnianych wyłącznie w systemie teleinformatycznym, które nie są rozprowadzane naziemnie, satelitarne lub w sieciach kablowych;
- **przewozów lotniczych;**
- prowadzenia **kasyna gry.**

USDG koncesjonowanie

- ❑ **Szczegółowy zakres i warunki wykonywania działalności gospodarczej podlegającej koncesjonowaniu określają przepisy odrębnych ustaw.**
- ❑ Wprowadzenie **innych koncesji** w dziedzinach działalności gospodarczej mających szczególne znaczenie **ze względu na bezpieczeństwo państwa lub obywateli albo inny ważny interes publiczny** jest dopuszczalne tylko w przypadku, gdy działalność ta nie może być wykonywana jako wolna lub po uzyskaniu wpisu do rejestru działalności regulowanej albo zezwolenia oraz **wymaga zmiany usdg.**

USDG koncesjonowanie

- ❑ Jeżeli przepisy odrębnych ustaw nie stanowią inaczej, udzielenie, odmowa udzielenia, zmiana i cofnięcie koncesji lub ograniczenie jej zakresu należy do **ministra właściwego ze względu na przedmiot** działalności gospodarczej wymagającej uzyskania koncesji.
- ❑ **Udzielenie, odmowa udzielenia, zmiana i cofnięcie koncesji lub ograniczenie jej zakresu w stosunku do wniosku następuje w drodze decyzji.**

USDG koncesjonowanie: odmowa

- ❑ **Art. 56. ust. 1.** Organ koncesyjny może odmówić udzielenia koncesji lub ograniczyć jej zakres w stosunku do wniosku o udzielenie koncesji albo odmówić zmiany koncesji:
 - gdy przedsiębiorca **nie spełnia warunków wykonywania działalności gospodarczej objętej koncesją**;
 - **ze względu na zagrożenie obronności lub bezpieczeństwa państwa lub obywateli**;
 - jeżeli w wyniku przeprowadzonego przetargu, o którym mowa w art. 52, udzielono koncesji innemu przedsiębiorcy lub przedsiębiorcom;
 - w przypadkach określonych w odrębnych przepisach.

USDG koncesjonowanie: cofnięcie

- ❑ **Art. 58.** Organ koncesyjny **cofa koncesję**, w przypadku gdy:
 - wydano prawomocne orzeczenie **zakazujące przedsiębiorcy wykonywania działalności gospodarczej** objętej koncesją;
 - przedsiębiorca **nie podjął w wyznaczonym terminie działalności** lub trwale **zaprzestał jej wykonywania**.
- ❑ Organ koncesyjny **cofa koncesję** albo **zmienia jej zakres**, w przypadku gdy przedsiębiorca:
 - **rażąco narusza warunki** określone w koncesji
 - w wyznaczonym terminie **nie usunął stanu faktycznego lub prawnego niezgodnego** z warunkami określonymi w koncesji lub z przepisami regulującymi działalność gospodarczą objętą koncesją.
- ❑ Organ koncesyjny **może cofnąć koncesję** albo **zmienić jej zakres** ze względu na zagrożenie obronności lub bezpieczeństwa państwa lub bezpieczeństwa obywateli, a także w razie ogłoszenia upadłości przedsiębiorcy.

USDG koncesjonowanie: promesa

- ❑ Przedsiębiorca, który zamierza podjąć działalność gospodarczą wymagającą uzyskania koncesji, może ubiegać się o **przrzeczenie wydania koncesji (promesa)**
- ❑ W promesie **uzależnia się udzielenie koncesji od spełnienia warunków** wykonywania działalności gospodarczej wymagającej uzyskania koncesji.
- ❑ W postępowaniu o udzielenie promesy stosuje się przepisy dotyczące udzielenia koncesji, z wyłączeniem przepisów dotyczących przetargu na koncesję.
- ❑ W promesie ustala się okres jej ważności, z tym że nie może on być krótszy niż 6 miesięcy.

USDG wpis, zezwolenia, licencje, zgody

- ❑ **Działalność regulowana:** przedsiębiorca może wykonywać tę działalność, jeżeli spełnia szczególne warunki określone przepisami odrębnej ustawy i po **uzyskaniu wpisu w rejestrze działalności regulowanej, z zastrzeżeniem art. 75.**
- ❑ Organ prowadzący, na podstawie przepisów regulujących daną działalność gospodarczą, rejestr działalności regulowanej dokonuje **wpisu na wniosek przedsiębiorcy, po złożeniu przez przedsiębiorcę oświadczenia o spełnieniu warunków wymaganych** do wykonywania tej działalności.
- ❑ **(art. 75)** Organy **zezwalające, udzielające licencji i udzielające zgody** oraz wszelkie warunki wykonywania działalności objętej zezwoleniami, licencjami oraz zgodami, a także zasady i tryb wydawania decyzji w sprawie zezwoleń, licencji i zgód **określają przepisy odrębnych ustaw.**

USDG zezwolenia

- ❑ **(art. 75)** Uzyskania zezwolenia wymaga wykonywanie działalności gospodarczej :
- ❑ związanej z **narażeniem na działanie promieniowania jonizującego** określonej w ustawie z dnia 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe (zezwozenie albo dokonania zgłoszenia);
- ❑ prowadzenie **warsztatu** w zakresie określonym w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o systemie tachografów cyfrowych;
- ❑ w zakresie **gry bingo pieniężne** na podstawie ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych;
- ❑ w zakresie **zakładów wzajemnych** na podstawie ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych;

USDG zezwolenia cd.

- ❑ **Środki odurzające lub substancje psychotropowe** niebędące produktami leczniczymi może wytwarzać, przetwarzać lub przerabiać wyłącznie przedsiębiorca, po uzyskaniu zezwolenia Głównego Inspektora Farmaceutycznego (ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii);
- ❑ Wykonywanie **rybołówstwa morskiego** w danym roku kalendarzowym wymaga uzyskania specjalnego zezwolenia połowowego. (ustawa z dnia 19 lutego 2004 r. o rybołówstwie);
- ❑ **Pośrednictwo ubezpieczeniowe w zakresie reasekuracji** jest wykonywane wyłącznie przez brokerów ubezpieczeniowych posiadających zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie reasekuracji (ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym)

USDG licencje

- ❑ **(art. 75)** Uzyskania licencji wymaga wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie:
- ❑ **podjęcia i wykonywanie transportu drogowego** (wymaga uzyskania odpowiedniej licencji na wykonywanie transportu drogowego) – ustawa z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym;
- ❑ Działalność gospodarcza polegająca na **wykonywaniu przewozów kolejowych osób lub rzeczy albo na świadczeniu usług trakcyjnych podlega licencjonowaniu**. Licencja jest potwierdzeniem zdolności przedsiębiorcy do wykonywania funkcji przewoźnika kolejowego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz państw UE i EOG (ustawa z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym).

USDG zgody

- ❑ **(art. 75)** Uzyskania zgody wymaga **prowadzenie systemu płatności** lub systemu rozrachunku papierów wartościowych w zakresie określonym w przepisach ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o ostateczności rozrachunku w systemach płatności i systemach rozrachunku papierów wartościowych oraz zasadach nadzoru nad tymi systemami.
- ❑ **Prowadzenie systemów płatności**, z wyjątkiem systemów prowadzonych przez NBP, wymaga zgody Prezesa NBP.
- ❑ Kto bez wymaganej zgody prowadzi system podlega grzywnie do 5 mln zł.

USDG koncesje, zezwolenia, zgody, licencje albo wpis: obowiązywanie

- ❑ **(Art. 75a.)** Koncesja, zezwolenie, zgoda, licencja albo wpis do rejestru działalności regulowanej uprawniają do wykonywania działalności gospodarczej **na terenie całego kraju i przez czas nieokreślony.**
- ❑ Wprowadzenie wyjątku od powyższej zasady jest dopuszczalne **tylko w przepisach ustaw odrębnych wyłącznie ze względu na nadrzędny interes publiczny.**
- ❑ **(Art. 47 ust. 3 uchylony)** *Koncesji udziela się na czas oznaczony, nie krótszy niż 5 lat i nie dłuższy niż 50 lat, chyba że przedsiębiorca wnioskuje o udzielenie koncesji na czas krótszy.*
- ❑ ustawa z dnia 4 marca 2010 r. o świadczeniu usług na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

USDG obowiązywanie cd.

- ❑ Koncesji udziela się **na czas oznaczony, nie krótszy niż 10 lat** i nie dłuższy niż 50 lat, chyba że przedsiębiorca wnioskuje o udzielenie koncesji na czas krótszy (ustawa – Prawo energetyczne);
- ❑ Koncesji udziela się **na czas oznaczony, nie krótszy niż 3 lata** i nie dłuższy niż 50 lat, chyba że przedsiębiorca wnioskuje o udzielenie koncesji na czas krótszy. (ustawa – Prawo geologiczne i górnicze);
- ❑ Licencji udziela się **na czas oznaczony, nie krótszy niż 2 lata** i nie dłuższy niż 50 lat, uwzględniając wniosek przedsiębiorcy (ustawa z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym).

Pytania i dyskusja

Dziękuję za uwagę

dr Maciej M. Sokołowski

Energetyka - gospodarka - prawo

Aktualności

Dyskusja w PR3 - Unia Energetyczna

Utworzono sobota, 21 marzec 2015

Przywódcy Unii Europejskiej zatwierdzili kształt Unii Energetycznej. O ramach tej propozycji dyskutowałem w

"Idea energetyki obywatelskiej i spółdzielni energetycznych wydaje się być postulatem odpowiadającym na problemy społeczne i finansowe rozwoju energetyki lokalnej"

MENU

www.maciejsokolowski.com
mms@maciejsokolowski.com